

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2019-5-037 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-42/706-304
Karar Tarihi : 29.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Necla SÜMER ÖZDEMİR, Arın Özge HİMMETOĞLU,
Mert ÖZMEN, Aykut KARAGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Polin Su Parkları ve Havuz Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.
Gebkim OSB Refik Baydur Cad. No:6 41480 Dilovası/Kocaeli

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Polin Su Parkları ve Havuz Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.'nin fason üretim yaptırmak suretiyle pazara girmek isteyen rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırarak hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 22.07.2019 tarih ve 4791 sayı ile intikal eden gizlilik talepli başvuruda özetle;

- Polin Su Parkları ve Havuz Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.'nin (POLİN) anahtar teslim su parkı imalatı alanında faaliyet gösteren küresel ölçekli yerli bir firma olduğu,
- POLİN'in su parkı imalatı sektöründe yaklaşık %70 pazar payı ile Türkiye'de hâkim durumda bulunduğu,
- (.....),
- Bunun yanı sıra üretilen ürünlerin kompozit (cam takviyeli polyester/ CTP) ürünler olduğu, POLİN'in üst pazarda bulunan ham madde tedarikçilerine pazara yeni girmek isteyen rakip teşebbüse mal vermemeleri, aksi takdirde POLİN olarak kendilerinden alım yapmayacakları yönünde telkinlerde bulunduğu,
- (.....) POLİN'in cam elyaf tedarikçisi olan teşebbüse su parkı sektöründe faaliyet gösteren başka bir firmaya mal verilmemesi üzerine bir sözleşme yapmak istediği, ancak tedarikçinin bunu kabul etmediği

iddia edilerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmektedir.

(3) Anılan başvuruya istinaden 03.10.2019 ve 04.10.2019 tarihlerinde başvuru sahibi ile yapılan telefon görüşmelerinde;

- Su parkı imalatında iki ana girdiden birinin kompozit olduğu,
- POLİN'in kompozit için gerekli olan polyester, cam elyaf ve jelkot girdilerini üst pazarda yer alan teşebbüslerden temin ederek kompozit üretimi

gerçekleştirdiği,

- (.....),
- (.....) POLİN'in Yönetim Kurulu Başkanı (.....) aynı zamanda, Kompozit Sanayicileri Derneğinin (DERNEK) de başkanı olduğu, bu vesile ile sektöre ilişkin tüm gelişmelerden haberdar olarak girdi tedarik edebilecek sınırlı sayıda teşebbüse "su parkı imalatı pazarına girmek isteyen teşebbüslere bu girdilerin sağlanmaması" yönünde ihtarlarda bulunduğu

iddia edilmiştir.

- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 11.10.2019 tarihli toplantısında; söz konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla 19-30/457-M sayı ile önaraştırma yapılmasına hükmedilmiştir. Mezkûr karar üzerine yapılan önaraştırma neticesinde hazırlanan 19.11.2019 tarih ve 2019-5-037/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, 29.11.2019 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve işbu nihai karar tesis edilmiştir.
- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, POLİN hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan: Polin Su Parkları ve Havuz Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. (POLİN)

- (6) POLİN 1976 yılında kompozit sektöründe faaliyet göstermeye başlamıştır. 1989 yılında ise Türkiye'nin ilk su kaydıracağı üreticisi olarak eğlence ve su parkları alanına girmiştir. 2007 yılında su kaydırakları üretiminde Reçine Enjeksiyon Kalıplama (RTM) teknolojisini kullanmaya başlamış ve bu teknolojiyi kullanan ilk Avrupalı üretici olmuştur. POLİN'in bünyesinde 48 tasarımcı ve mühendisin bulunduğu bir araştırma-geliştirme merkezi mevcut olup teşebbüsün birçok patentli tasarımları bulunmaktadır.
- (7) Hâlihazırda tüm sektörlerde kullanılabilecek nitelikte her türlü plastik, CTP ve metal kökenli ürünleri ve bunların karışımları ile bunlara ait makine, teçhizat, kalıp, katkı maddeleri vb. aksesuarları, tematik park malzemeleri, eğlence ve su parkları ile su kaydıraklarının tasarım, üretim, satış ve pazarlaması faaliyetleri ile iştigal etmektedir. Ürün grupları su kaydırakları, interaktif su oyun grupları, çocuk ve havuz animasyonları, havuzlar ve yardımcı üniteleri olarak sıralanmaktadır. Ürettiği mal ve hizmetlerin büyük bir kısmını, Polin Grup'un şirketlerinden biri olan Polin Dış Ticaret A.Ş.'ye (POLİN DIŞ) ihraç kayıtlı satarak ağırlıklı olarak yurt dışı piyasalarda faaliyet göstermektedir.

I.2. İlgili Pazar

- (8) Önaraştırma kapsamında varılan sonucu değiştirmeyecek olması sebebiyle dosya bakımından kesin bir ilgili pazar tanımı yapılmamıştır. Bununla birlikte pazarın işleyişi ile pazardaki oyuncuların konumunun anlaşılabilmesi bakımından aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (9) POLİN temel olarak eğlence ve su parkları alanında faaliyet göstermektedir. POLİN'in bu alanda sağladığı ürün grupları su kaydırakları, interaktif su oyun grupları, çocuk ve havuz animasyonları, havuzlar ve yardımcı üniteler olmak üzere beş ana başlıkta toplanabilecektir. Dolayısıyla, yalnız su parkları değil, buralarda kullanılan her türlü

oyun ekipmanları, su kaydırakları, dalga havuzları, temalandırmalar, botlar, kızaklar gibi ürünler de bu alandaki hizmetlere dâhildir.

- (10) POLİN, söz konusu ürünleri anahtar teslim olarak sunabilmekte veya projenin belli bölümlerini üstlenebilmektedir. Sektörünün ana girdileri metal ve kompozit malzemedir. Eğlence ve su parkları sektöründe kompozit; elyaf, polyester, renk verici jelkot ve eser miktarda kimyasal katkı maddelerinden oluşan sentetik karışımdan oluşturulmaktadır. POLİN genellikle ilgili hammaddeleri temin ederek kompozit malzemeyi kendisi üretmekte, kimi zaman ise hazır ürün olarak satın almakta veya fason üreticilerle çalışarak dışarıdan sağlamaktadır¹.
- (11) Kompozit; termoset veya termoplastik yapıda, tek ya da çok yönde takviye özelliği sağlayacak şekilde, cam elyaf ve/veya diğer takviye malzemelerinden yeterli miktarda katılmış bir polimer matrikstir. Herhangi bir termosete veya termoplastik reçineye cam elyaf, karbon elyaf ya da aramid takviye edildiği zaman kompozit olarak adlandırılmaktadır². Kompozit malzemelerin yüksek mukavemetleri, hafif olmaları, tasarım esnekliği, şekilleri ve işlevselliklerini korumaları, elektrik yalıtımı, paslanmaz ve aşınmaz olmaları sebebiyle uzun süreli hizmet ömrüne sahip olmaları, geleneksel malzemelerde izlenen birçok parçayı tasarlayıp sonradan birleştirme yöntemi yerine tek parçada kalıplama yapabilme, istenilen rengi kalıplama sırasında ürüne kazandırarak uzun süre bakım gerektirmeden kullanabilme, seçilen kalıplama yöntemi ne olursa olsun üretimi için tercih edilen araçların daha ucuz olması gibi avantajları bulunmaktadır. Kompozit taşımacılık (otomotiv, tren vagonları gibi), yapı ve inşaat, elektrik-elektronik, boru-tank-altyapı, rüzgar enerjisi, denizcilik ve savunma sanayi gibi bir çok sektörde ve üründe kullanılmaktadır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (12) İlgili coğrafi pazar, rekabet koşullarının homojen olduğu pazar olarak ifade edilebilir. Bu pazarların belirlenmesinde; teşebbüslerin ürün ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri bölgeler baz alınmakla birlikte rekabet koşullarının ilgili bölge içinde homojen olması ile bu koşulların komşu bölgelerden kolayca ayrılmasını sağlayacak ölçüde farklı olması aranmaktadır.
- (13) Önaraştırma kapsamında POLİN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen, tüm dünyadaki rekabetin ele alındığı iç çalışmalardan, POLİN açısından birinci derecede önem taşıyan rakip sayısının Kuzey ve Güney Amerika'da 4-5 iken Türkiye'de iki olduğu görülmektedir.
- (14) Nitekim POLİN'in POLİN DIŞ'a yaptığı grup içi satışların tüm satışlarına oranının 2016, 2017 ve 2018 yılları için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu görülmektedir. Yerinde incelemede elde edilen "Polin Stratejik İş Planı" adlı belgede de POLİN'in yıllık büyüme tahminleri ve hedeflediği pazarlar incelendiğinde, Türkiye'de gerçekleşmesini beklediği satış tutarının, toplam satışlarının %(.....) denk geldiği görülmektedir. Dolayısıyla elde edilmesi beklenen toplam cironun büyük kısmının ihracat eksenli olarak gerçekleştiği/gerçekleşeceği öngörülmektedir. POLİN'in Türkiye'deki rakiplerinden Polgün Su Kaydırakları Oyun Parkları Ltd. Şti. (POLGÜN) ve Pol-Kar Su Parkı ve Su Kaydırakları Müh. Tic. İth.ve İhr. Ltd. Şti. (POLKAR) firmaları (.....).
- (15) Sonuç itibarıyla, su parkları ve eğlence sektörünün ihracat/ithalata elverişli olduğu, POLİN ile sınırlı kalmamak üzere Türkiye'de kurulu teşebbüslerin yoğunluk olarak civar

¹ POLİN kompozit malzemeyi 2017 yılında %(.....), 2018 yılında %(.....) ve 2019 yılında %(.....) oranıyla kendi tesislerinde üretmiştir.

² Bkz. CTP Teknolojisi Dergisi

lkeler olmak üzere yurt dıŐında da faaliyet gösterdiği, hatta POLİN'in gelirlerini büyük oranda yurt dışı satıŐlardan elde edildiği, keza yurt dıŐında kurulu teşebbüslerin de az da olsa Türkiye'de faaliyetinin olduğu, bu bakımdan gerek yabancı gerekse yerli menŐeili yeni giriŐlerin söz konusu olabildiği grlmektedir³. İlgili coğrafi pazar bakımından kesin tanım yapılmasına gerek bulunmamakla birlikte, rekabetin ülke sınırları dıŐına da çıktığı anlaşılmaktadır.

I.3. Değerlendirme

- (16) Başvuruya konu iddialar; POLİN'in yaklaşık %70 pazar payı ile hâkim durumda olduğu su parkı imalatı pazarına fason üretim yaptırmak suretiyle girmek isteyen rakip teşebbüslerin fason üretim yaptırmak istedikleri firmalara yazılı ve/veya sözlü olarak bu iŐe girmemeleri konusunda telkinlerde bulunması, ayrıca üst pazarda faaliyet gösteren ham madde tedarikçilerine de bu pazara yeni girmek isteyen firmalara mal verilmemesi, aksi takdirde kendilerinden alım yapılmayacağı yönünde uyarılarda bulunmasına iliŐkindir.
- (17) naraŐtırma sürecinde; POLİN'de ve POLİN'e sağlayıcı konumundaki Turkuaz Polyester ReÇine Kimya San. Tic. Ltd. Şti.'de (TURKUAZ) 23.10.2019 tarihinde DERNEK'te ve POLİN'in sağlayıcılarından İlkalem Tic. ve San. A.Ő.'de (İLKALEM) 24.10.2019 tarihinde yerinde inceleme gerçekleŐtirilmiŐtir.
- (18) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek baŐına yahut baŐkaları ile yapacağı anlaŐmalar ya da birlikte davranıŐlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır.*" Őeklinindedir. Herhangi bir teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 6.maddesini ihlal ettiğinden bahsedebilmek için teşebbüsün ilgili ürün pazarında hâkim durumda bulunması ve eylemin rekabet hukuku anlamında kötüye kullanma teŐkil etmesi Őeklinde iki temel unsur kümülatif olarak aranmaktadır. Bu iki temel unsurdan birinin bulunmadığının açıkça gösterilebildiği durumlarda diğer unsura ilişkin analize yer verilmeyebilir⁴.

I.3.1. Hâkim Durum Değerlendirmesi

- (19) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müŐterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak ifade edilmiştir. Buna göre incelenen teşebbüsün hâkim durumda kabul edilebilmesi için asıl olarak rekabetçi baskılardan ne ölçüde bağımsız davranabildiği önem taŐımaktadır. Bu doğrultuda hâkim durum değerlendirmesinde, teşebbüsün ve rakiplerinin ilgili pazardaki konumu (hâkim durumdaki teşebbüsün ve rakiplerin pazar payı, pazar paylarının yıllar içerisindeki seyri, rakiplerin sayısı vb.), pazara giriş ve pazarda büyüme engelleri (yasal düzenlemeler, fikri ve sınai mülkiyet hakları, üstün teknoloji ve etkinlik, dikey bütünleŐme, ana ham maddelere eriŐim, reklam, marka bilinirliği, ürün farklılaŐtırması, portföy gücü, finansal ve ekonomik g vb.), alıcıların pazarlık gücü (teşebbüsün müŐterilerinin büyüklüğü, alternatif temin kaynakları, kendi arzını yaratma imkanı vb.) unsurları dikkate alınmaktadır.
- (20) Su parkları sektöründe faaliyetlerin temel olarak proje bazlı gerçekleştiği görülmektedir. Bu tür pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarının tahmini g olabilecek ya da pazar payları yıldan yıla üstlenilen projeler bazında deĐiŐkenlik arz edebilecektir. Yerinde incelemede elde edilen belgelerde de POLİN'in

³ MAİ Su Parkları İ ve Dış Ticaret Ltd. Şti.'nin (MAİ) 2019 yılında pazara giriş yaptığı bilinmektedir.

⁴ Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı DavranıŐlarına İlişkin Kılavuz (Kılavuz), para.7.

pazardaki konumunu değerlendirirken (.....) vs. parametreleri kıstas aldığı görülmüştür.

- (21) Dünya çapında ancak ağırlıklı olarak Türkiye, Avrupa, Orta Doğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu'nda faaliyet gösteren POLİN, şirket içi strateji belgelerinde rakiplerinden WWW ve PROSLIDE ile kendisini kıyaslar (.....) gibi parametreleri kullanmıştır. Genel itibarıyla bu parametreler üzerinden yapılan analizde dünya pazarında (.....)⁵. POLİN'in su parklarında var olan tüm rakipleri ile kıyaslandığında (.....) ürününün rakipsiz ve özgün olduğu belirtilmiştir.
- (22) Türkiye pazarına bakılacak olursa, ilkin, POLİN'in yabancı menşeli olan tüm rakipleri göz önüne alındığında yalnızca WIEGAND adlı teşebbüsün Türkiye'de faaliyeti olduğu görülmektedir. Ayrıca kısa süre önce POLİN'in rakiplerinden biri (.....)'ya fason üretim yaptırmaya başlamıştır. Dosya kapsamında elde edilen bilgilerden, söz konusu rakip teşebbüsün bahsi geçen üretimi (.....) projeler için yaptırdığı anlaşılmaktadır.
- (23) Türkiye'deki yerli rakipler incelendiğinde ise, 15'ten fazla teşebbüs bulunmakla birlikte Türkiye pazarında POLİN açısından analize konu olan üç temel yerli rakibin (.....) ve (.....) olduğu görülmektedir. Bu üç yerli teşebbüs üretimlerinin çoğunu Türkiye pazarı için yapmakla birlikte çevre ülkelerde de faaliyet göstermektedir. POLİN'e göre söz konusu teşebbüsler POLİN üzerinde muhakkak, özellikle bölgesel olarak rekabetçi baskı oluşturabilecek güçtedir. POLİN ihracat yoğunluklu satış stratejisine sahip olmakla birlikte yurt içinde de su parklarının üretimi pazarında önemli bir aktör konumunda bulunmaktadır.
- (24) POLİN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen bilgilerden, POLİN'in yurt içindeki rakiplerden özellikle (.....) ile (.....) rekabeti içerisinde olduğu, POLİN'in fiyatlarının (.....) göre yüksek kaldığı, (.....) anlaşılmaktadır.
- (25) POLİN'den elde edilen Türkiye için su parkları alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin tahmini pazar paylarına ilişkin veriler aşağıda Grafik 1 ile sunulmaktadır. Buna göre, 2015 ile 2019 yılları arasında, başta pazar lideri olarak görünen POLİN'in pazar payı %(.....) %(.....) POLGÜN'ün pazar payı yaklaşık %(.....) %(.....). POLKAR ile ERKASAN'ın ise aynı dönem için pazar paylarının (.....) olduğu görülmektedir. Pazarda diğer grubunun ise %(.....)'larda iken 2019'da %(.....)'lerin üzerine çıktığı söylenebilecektir.

Grafik 1: Yurt İçi Su Parkları Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Pazar Payları (%)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (26) 2008-2012 yılları örneklem alınarak yapılan değerlendirmede Türkiye'deki su parklarına gelen ziyaretçi sayılarında yıllık ortalama artışın %(.....) olduğu, 2012-2023 yılları arasında ziyaretçi sayılarındaki yıllık ortalama artışın da %(.....) olacağı tahmin edilmiştir. Dolayısıyla su parkları pazarının doymuş bir pazar olmayıp büyümekte olduğu kanaatine varılmıştır.

⁵ Regülatörler, partnerler, müşteriler ve topluluklarla olan ilişkileri ifade etmektedir.

- (27) Sonuç olarak, POLİN su parkları ve eğlence sektöründe gerek Türkiye, gerek yakın bölgeler, gerekse dünya genelinde önde gelen teşebbüsler arasında yer almaktadır. Diğer yandan işbu dosyanın sonucunu değiştirmemesi nedeniyle hakim durum analizi bakımından kesin bir tespit yapılmamıştır.

I.3.2. Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına İlişkin Değerlendirme

- (28) Önaraştırma konusu başvuru POLİN'in, rakibinin fason üretim yaptırmasına veya genel olarak piyasaya yeni giren rakiplerin ham madde tedarik etmesine engel olduğu; tedarikçilere rakiplere mal vermemeleri, aksi takdirde POLİN olarak kendilerinden alım yapmayacakları yönünde telkinlerde bulunduğu, özetle POLİN tarafından rakiplerin piyasaya girişlerinin engellendiği iddiasına yöneliktir.
- (29) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde "*Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler*" hâkim durumun kötüye kullanılmasına örnek olarak sayılmıştır. Kılavuz'un 22. paragrafında kötüye kullanmanın, hâkim durumdaki teşebbüslerin sahip oldukları pazar gücünün avantajından faydalanarak doğrudan veya dolaylı olarak tüketici refahını azaltması muhtemel davranışlarda bulunmaları olarak tanımlanabildiği ifade edilmektedir. Dışlayıcı kötüye kullanmalar pazardaki etkin rekabeti olumsuz etkilemekte ve bu suretle tüketici refahının azalmasına neden olmaktadır. Bu tür kötüye kullanmalar, hâkim durumdaki teşebbüsün kendisine rakip olan teşebbüslere yönelik davranışları sonucunda rakiplerin piyasadan dışlanmasına neden olabilmektedir.
- (30) Dışlayıcı davranışlara yönelik olarak yapılan değerlendirmenin esasını, hâkim durumdaki teşebbüs davranışının fiili veya muhtemel rekabet karşıtı piyasa kapamaya yol açıp açmadığının incelenmesi oluşturmaktadır. Rekabet karşıtı piyasa kapama, hâkim durumdaki teşebbüsün davranışları sonucunda tüketicilerin zararına olacak şekilde mevcut ya da potansiyel rakiplerin arz kaynaklarına veya pazarlara ulaşımının zorlaştırılması ya da engellenmesidir⁶. Rekabet karşıtı piyasa kapamanın varlığı incelenirken olay bazında ve incelenen davranışın niteliğine göre verilecek önem değişebilmekle birlikte, genellikle hâkim durumdaki teşebbüsün konumu, ilgili pazarın koşulları, rakip teşebbüslerin konumu, müşterilerin ya da sağlayıcıların konumu, incelenen davranışın kapsamı ve süresi, fiili piyasa kapamayla ilgili olası deliller, dışlayıcı stratejiye dair doğrudan veya dolaylı deliller dikkate alınmaktadır⁷.
- (31) Bu çerçevede öncelikle POLİN tarafından iddialar yönünde bir eylem/uygulama olup olmadığı incelenmiş, sonrasında her ne kadar bu yönde bir eylem/uygulamaya rastlanmamış olsa da, pazarın koşulları ve tedarikçilerin konumu karşısında iddia konusu eylemin rekabet karşıtı piyasa kapama niteliği de ele alınmıştır.

I.3.2.1. Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Yönünde Bir Eylemin Varlığına Yönelik Değerlendirme

- (32) POLİN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen belgelerin bir bütün olarak incelenmesinden, POLİN'in rekabet karşıtı bir uygulamasına işaret eden herhangi bir bilgi veya bulguya ulaşılmamıştır.

⁶ Kılavuz para.25.

⁷ Kılavuz para.26.

- (33) POLİN'in Yönetim Kurulu Başkanının üst pazarda bulunan girdi sağlayıcı teşebbüsleri de bünyesinde bulunduran DERNEK'in başkanı olması, bu kişinin girdi tedarik edebilecek sınırlı sayıdaki teşebbüse "su parkı imalatı pazarına girmek isteyen teşebbüslere bu girdilerin sağlanmaması" yönünde ihtarlarda bulunduğu iddiası ile birlikte değerlendirildiğinde, ilk etapta DERNEK'i bu eylemler için bir araç olarak kullandığını akla getirmesi olasıdır. Ancak DERNEK'te yapılan yerinde incelemede DERNEK başkanlığını yürüten (.....) bu vesile ile ya da genel olarak POLİN'in DERNEK vesilesiyle rakiplerin dışlanmasına yönelik bir eylem veya uygulamada bulunulduğuna işaret eden herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılmamıştır. Keza, yerinde incelemede elde edilen bilgilerden rakipler ile çalıştıkları sağlayıcılara yönelik bilgilerin sağlayıcılar, proje sahibi müşteriler, distribütör veya bayiler, web siteleri, sosyal medya dahil pek çok yoldan elde edilebildiği görülmektedir⁸.
- (34) Diğer taraftan, POLİN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen rekabet karşıtı uygulamalar bakımından ilk etapta şüphe uyandıran belgeler ile bunların değerlendirmesine aşağıda yer verilmektedir:
- (35) **Belge 1:** POLİN'in Yönetim Kurulu Başkanı da dâhil POLİN çalışanları tarafından 24-26.01.2018 tarihleri arasında gerçekleştirilen yazışmaları içeren bir belgede, POLİN'in üretim biriminde çalıştığı anlaşılan çalışanlarının bir kısmından oluşan bir ekibin 2018 yılının Şubat ayı içerisinde (.....)⁹ ve (.....) üretim merkezlerinde ziyaret etmeyi planladıkları ve konuyu Genel Müdür (.....) onayına sundukları, bunun üzerine (.....) ziyaretlerin üretime ilişkin sıkıntıların yaşandığı bir dönemde gerçekleşecek olmasını uygun bulmadığı ve söz konusu ziyaretlerin POLİN Yönetim Kurulu Başkanının bilgisi dâhilinde planlanıp planlanmadığını sorguladığı, (.....) ise yalnızca (.....) olayını bildiğini, bunu da POLİN değil (.....) yetkilisinden öğrendiğini ifade ettiği görülmektedir. Aynı konuya ilişkin diğer bir parça yazışmada, POLİN Yönetim Kurulu Başkanının iki yıldır (.....) ziyaret edilmesi talebinin olduğu ifadesi geçmektedir.
- (36) Ziyaret edilmesi planlanan teşebbüsler arasında (.....) konu hakkında detaylı bilgi edinilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu doğrultuda,
- İlk olarak yerinde inceleme sırasında söz konusu gezinin sonucunda hazırlanan rapor talep edilmiş, bu rapora göre gezinin konusunun teknik bir gezi olduğu ve raporun içeriğinin söz konusu şirketlerin üretim yapıları, teknikleri ve kapasiteleri gibi hususlara ilişkin olduğu anlaşılmıştır. (.....).
  - Daha sonradan POLİN'e yöneltilen belgeye ilişkin açıklama talebine istinaden ise, (.....) daveti üzerine POLİN çalışanı tarafından bir fabrika ziyaretinin planlandığı, bu vesileyle aynı bölgede bulunan (.....) ve (.....) ile de teknik görüşmelerin planlandığı, ancak (.....) bu gezinin gerekliliğini sorguladığında POLİN Yönetim Kurulu Başkanı tarafından planlanan ziyaretlerden yalnızca (.....) ziyaretinden haberdar olduğunun ve bunu (.....) yetkilisi (.....) öğrendiğinin belirtildiği, neticede "(.....) olayını bilmek" ifadesinden kastın ziyaretten haberdar olmak olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, ilgili tarihlerde (.....), POLİN Yönetim Kurulu Başkanına bizzat bilgi vererek POLİN teknik ekibini (.....) fabrikasına davet ettiği; esasen önceden de hem (.....) üretiminde karşılaşılan sorunlar hakkında konuşmak hem firmalar arasındaki ilişkilerin sağlamaştırılması amacıyla karşılıklı ziyaretlerin konuşulduğu ancak bahsi geçen tarihe kadar bu planların gerçekleştirilemediği ifade edilmiştir.

⁸ Bkz. dn. 12.

⁹ (.....).

- (37) **Belge 2:** POLİN Yönetim Kurulu Başkanı (.....) yetkilisine gönderilen (.....) tarihli e-postada yabancı uyruklu bir şirket ile çalışılmasına yönelik bir sitemi ve yerli şirketlerin yabancılara tercih edilmesinin önemini ve teşvikini konu edinen söz konusu e-postadaki ifadeler bakımından, bir tehdit veya ihtar olarak yorumlanabilecek bir çıkarıma gidilemeyeceği kanaatine varılmıştır. Önaraştırma kapsamında yapılan tüm incelemelerde de söz konusu e-postadaki yaklaşımın rekabet karşıtı bir uygulamaya dönüştüğüne ilişkin herhangi bir bulgu elde edilmemiştir. Ayrıca bu minvalde başka tedarikçiye gönderilen herhangi bir e-posta vesair belgeye rastlanılmamıştır. Bahsi geçen e-postaya binaen (.....) gelen bir cevap elde edilmemiş olup (.....) yetkilisi (.....) ile yapılan telefon görüşmesinden (.....) yılının (.....) ayından itibaren, (.....) başladığı ve iş birliğinin devam ettiği bilgileri edinilmiştir.
- (38) **Belge 3:** 2018 yılının Nisan ayında POLİN çalışanları arasında gerçekleşen bir diğer yazışmada, Üretim ve Teknik Birimler Direktörü'nün, Satın Alma ve Lojistik Direktörü'ne, ham madde tedarikçilerinin POLİN'e sağladıkları ürünü rakip firmalara sağlamamaları için, ürünün su parkı ve eğlence parkları sektörüne verilemeyeceğine ilişkin ham madde tedarikçileri ile anlaşma yapıldığını ve yazışma tarihi itibarıyla (.....) ile söz konusu anlaşmanın yapılmadığı belirterek kontrolünün sağlanmasını ifade ettiği görülmektedir.
- (39) Söz konusu e-postaya cevaben, ham madde tedarikçileri ile imzalanan ve rakiplere ürün verilmemesine ilişkin düzenleme içeren sözleşmeden bilgilerinin olmadığı ve söz konusu taraflarla yalnızca gizlilik sözleşmesinin düzenlendiği belirtilmektedir. Buna cevaben Üretim ve Teknik Birimler Direktörü tarafından, kast edilenin herhalde gizlilik sözleşmesi olduğu, kendisinin tedarikçilerle hiç sözleşme yapmadığı belirtilmektedir.
- (40) Söz konusu belge üzerine tedarikçiler ile POLİN arasında münhasırlığa dayalı bir ilişki olup olmadığı incelenmiş, gerek POLİN gerek İLKALEM ve TURKUAZ'da gerçekleştirilen yerinde incelemelerde gerekse sonrasında (.....) ve (.....) talep edilen bilgiler çerçevesinde, bu yönde sözleşmesel veya fiili bir uygulamayı gösterir belge veya belgeye ulaşılmamıştır. POLİN ile söz konusu taraflar arasında son beş yıldır sözleşme imzalanmadığı anlaşılmış, POLİN'den temin edilen ve İLKALEM ile 2010 yılında akdedilmiş olan bir mal alım sözleşmesi örneğinin ise 2010 yılına ait olmakla birlikte, yine münhasır alım şartlarına yönelik bir düzenleme içermediği tespit edilmiştir.
- (41) POLİN'den talep edilen bilgiler çerçevesinde, polyester reçine ham maddesi için en önde gelen tedarikçilerinin (.....)¹⁰, (.....) olduğu anlaşılmıştır. Konuya ilişkin (.....)'in POLİN ve (.....) doğrudan, (.....) ise bayiler aracılığıyla satış gerçekleştirdiği bilgisi edinilmiştir. (.....) talep edilen bilgiye göre, 2016 ve 2017 yıllarında ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerden yalnızca POLİN'e satış gerçekleştirilmiş iken 2018 yılında (.....) de satış gerçekleştirildiği, hatta bu satışların POLİN'e yapılan satışların (.....) katından fazlasına tekabül ettiği; 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla yapılan satışlar incelendiğinde ise POLİN ve (.....) arasındaki makasın (.....) lehine büyük ölçüde açıldığı, buna ilaveten (.....) de satış yapıldığı anlaşılmaktadır. (.....) su parkları alanında faaliyet gösteren teşebbüslere gerçekleştirdiği satışların tutar bakımından oranını gösteren aşağıdaki grafikten de bu durum daha açıkça görülebilmektedir:

---

¹⁰ (.....).

Grafik 2: DYO'nun Su Parkları Sektörüne Satışlarının Dağılımı (%)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (42) Benzer şekilde POLİN'in cam elyaf tedarik ettiği en temel sağlayıcısı (.....) elde edilen bilgilerde su parkları sektöründe faaliyet gösteren POLİN, (.....) ve (.....) ürün tedarik edildiği; POLİN ve (.....) ile ticari ilişkilerinin (.....) yıla dayandığı, (.....) ürün tedarikinin su parkları pazarında faaliyetlerine başladığında da devam ettiği belirtilmiştir. Gelen bilgide, (.....) ile 2015 yılında söz konusu teşebbüsün (.....) sürecine geçmesi ile çalışmaya başladıkları ifade edilmektedir. Elde edilen bilgilerden yıllar içerisinde (.....) ile olan çalışmalarının artarak devam ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca (.....) gelen bilgide, (.....) 2019'da üretime başladığı ve ilerleyen süreçlerde söz konusu teşebbüsle olan çalışmalarının artarak devam etmesinin öngörüldüğü ifade edilmektedir. (.....) su parkları alanında faaliyet gösteren teşebbüslere gerçekleştirdiği satışların tutar bakımından oranını gösteren aşağıdaki grafikten de bu durum daha açıkça görülebilmektedir:

Grafik 3: METYX'in Su Parkları Sektörüne Satışlarının Dağılımı (%)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (43) Yukarıda yer verilen bilgi, belge ve değerlendirmeler ışığında, POLİN tarafından rakiplerin dışlanmasına yönelik bir eylem veya uygulamada bulunulduğuna ilişkin bir sonuca ulaşılamamıştır.

1.3.2.2. İddia Konusu Eylemlerin Rekabet Karşısı Piyasa Kapama Niteliğine Yönelik Değerlendirme

- (44) Dosya kapsamında edinilen bilgiler çerçevesinde kötüye kullanma niteliğinde bir eylemin varlığına ilişkin bir bulguya rastlanılmamasının yanında, sektöre ilişkin aşağıdaki veriler, bu yönde bir eylemin rekabet karşıtı piyasa kapama gücü hakkında da aydınlatıcı niteliktedir.
- (45) DERNEK tarafından edinilen bilgiler kapsamında elyaf ve reçinenin kompozitin ana girdileri olduğu, elyafın, cam, karbon ve kullanımına yakın zamanda başlanmış olan aramid elyaf olmak üzere üç türünün bulunduğu, karbon elyafın cam elyafa kıyasla daha pahalı bir madde olduğu, cam elyafın sektörde kullanım oranının yaklaşık %98 olduğu, polyesterin ise bir reçine çeşidi olduğu anlaşılmaktadır. Polyesterin üreticisi konumunda POLİYA, BOYTEK, İLKALEM, Ece Boya Kimya San. ve Tic. A.Ş., TURKUAZ, DYO, Eskim Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin dâhil olduğu toplamda 12-13 teşebbüs bulunmaktadır. Polyester reçine temel olarak otomotiv, düğme, rögar kapağı, CTP boru, mutfak tezgâhı üretimi ve su parkı sektörlerinde girdi olarak kullanılmaktadır. Kompozitin ise en büyük kullanım alanı ise yaklaşık yüzde %45'lik bir payla yer altı boru sektörü olarak anılmaktadır.

- (46) TURKUAZ'dan ve DERNEK'ten edinilen bilgilerden su parkları üretiminde kullanılan kompozit malzemenin toplam kompozit pazarının %3'üne denk geldiği, su parkları üretiminde girdi olarak kullanılan polyesterin ve cam elyafın Türkiye'de üretilen polyesterin ve cam elyafın yaklaşık %2'sine denk geldiği ifade edilmiştir. Keza, son beş yıldır (.....) toplam satışlarının içinde su parkları sektörünün payı %(.....) ile (.....) arasında değişmekte iken (.....) toplam satışlarının içinde bu oran %(.....) ile (.....) arasında seyretmiştir.
- (47) Mevcut durumda Türkiye'de kompozit sektöründe faaliyet gösteren 180 teşebbüs, kısmen kompozit sektöründe bulunan 700-800 teşebbüs bulunmaktadır. Kompozit sektörünün Türkiye'de, Avrupa ve dünyadan daha yüksek bir büyüme oranı gösterdiği görülmektedir. Bu özellikler neticesinde, kompozit üretimi pazarına giriş engellerinin olmadığı, ancak kompozitin ham maddelerinden olan polyester üretimi ve cam elyaf üretimi pazarına giriş için 3-5 milyon ABD Doları, cam elyaf üretimi için 70-100 milyon ABD Doları tutarında sermaye gerektiği ifade edilmektedir.
- (48) Su parkı sektörü açısından bakıldığında üretimden ziyade know-how ve tasarımın ayırt edici rol oynadığı görülmektedir. Bunun yanında, (.....) elde edilen bilgilerden MAI firmasının pazara yeni giriş yaptığı görülmektedir. Ayrıca, esasen otomotiv sektöründe faaliyet gösteren POLKİMA'nın, kompozit malzeme açısından benzer üretim süreçlerine sahip olunmasının sağladığı kolaylıkla da su parkları sektörüne girerek WWW için fason üretime başladığı hususu da bu durumu doğrulamaktadır.
- (49) Sonuç itibarıyla, iddialar yönünde bir eylem var olsaydı dahi, bu yönde bir eylemin rekabet karşıtı piyasa kapama etkisinin ayrıca sorgulanması gerekmektedir. Nitekim bu yönde bir eylemin referans verildiği kompozit ve kompozit girdilerine yönelik pazarların çok oyunculu olduğu, söz konusu girdilerin birçok sektörde ham madde olarak kullanıldığı, söz konusu girdilerin sağlandığı tüm sektörler ele alındığında, su parkları sektörünün talebinin ancak %5'in de altında kaldığı, bu haliyle iddia konusu eylemlerin varlığı halinde dahi etki doğurmasının muhtemel olmadığı neticesine varılmıştır.
- (50) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde POLİN tarafından rakiplerin tedarik yollarının kapatılması suretiyle piyasaya girişlerinin engellenmesi veya rakiplerin piyasadan dışlanması iddialarını destekler nitelikte herhangi bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

J. SONUÇ

- (51) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.